

INFORMATIENOTITIE RAAD

ONDERWERP : Proces Lancaster bommenwerper

ZAAKNUMMER : 24012-2020

B&W VERGADERING : 16 juni 2020

PORTEFEUILLEHOUDER : Dhr. M.P. (Martijn) Dadema

BEHANDELEND AMBTENAAR : Marc Blanke
email: marc.blanke@raalte.nl

KENNIS TE NEMEN VAN

Het proces voorafgaand aan het bodemonderzoek op de crashsite van de Lancaster, de resultaten van het bodemonderzoek en de conclusie.

INLEIDING

In de raadsvergadering van 12 maart 2020 zijn door de fractie van D66 vragen gesteld n.a.v. het bodemonderzoek op de Lancaster crashsite aan de Bloemenkampsweg. De fractie van D66 vroeg in hoeverre de resultaten al beschikbaar zijn en in hoeverre er iets kan worden toegelicht over het onderzoek. In de mondelinge beantwoording heeft de burgemeester aangegeven dat er nog een schriftelijke toelichting komt. In deze memo treft u de toelichting op de resultaten van het bodemonderzoek aan de Bloemenkampsweg. Het zogenoemde detectierapport is door het Minister van Defensie bestempeld als niet-openbaar en is dus niet met deze memo meegezonden. Voor de raadsleden ligt het rapport wel ter inzage bij de griffie.

Crashlocatie

In de nacht van 13 juni 1943 crashte de bommenwerper net buiten Mariënheem. Geen van de zeven bemanningsleden overleefde de crash. Vijf van de bemanningsleden konden worden geborgen en begraven in Raalte. Van twee bemanningsleden is het lot nog altijd onbekend. Eén van de mogelijkheden is dat de twee bemanningsleden zich nog in (een deel van) het wrak in de bodem bevinden. De crashsite aan de Bloemenkampsweg blijft onder de aandacht van omwonenden, nabestaanden en andere geïnteresseerde Raaltenaren. In 2004 is er, met betrokkenheid van de nabestaanden, al een herdenkingsplaqueette gerealiseerd. Echter tot een concreet onderzoek kwam het tot dusver nooit.

KERNBOODSCHAP

Landelijk bergingsprogramma

In 2018 ontstond er vervolgens een nieuwe mogelijkheid tot onderzoek. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) kwam met het programma *nationale berging vliegtuigwrakken met nog vermiste vliegers uit de Tweede Wereldoorlog*. Middels dit programma biedt het ministerie van BZK ondersteuning aan gemeenten bij bergingen van vliegtuigwrakken waar mogelijk nog stoffelijke overschotten aangetroffen kunnen worden. Historisch documentenonderzoek is stap 1 om te komen tot een eventuele opname in het programma. Begin 2019 hebben lokaal betrokkenen, de gemeente Raalte en het Ministerie van Defensie samen opgetrokken om (historische) informatie te verzamelen. Deze documentatie is begin 2019 verstuurd aan het ministerie van BZK met als doel dat de locatie opgenomen wordt in het Werkprogramma Kansrijke Bergingen. Eind 2019 kregen wij van het ministerie van Defensie te horen dat ze voldoende aanleiding zien om door te gaan naar stap 2.

Stap 2 behelst bodemonderzoek om na te gaan of er daadwerkelijk nog brokstukken in de grond aanwezig zijn. De historische documentatie was dusdanig interessant dat het Minister van Defensie een verzoek in heeft gediend bij de burgemeester om op de crashsite locatie bodemonderzoek te mogen verrichten. Dit om te verkennen of er nog substantiële delen van het wrak in de bodem aanwezig waren. Uiteraard is ingestemd met dit verzoek.

Het bodemonderzoek

Op 4 en 12 februari 2020 hebben deze bodemonderzoeken in opdracht van het Ministerie van Defensie plaatsgevonden door de bergingsofficier en de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD). Na de eerste verkenning van het gebied is er door de bergingsofficier besloten om een groter gebied in te meten. Het gehele perceel aan de Bloemenkampsweg, waar de Lancaster zou zijn gecrasht is daarmee in beeld gebracht. Zo kan uitgesloten worden dat het vliegtuig niet elders in het gebied is neergekomen. Begin maart zijn de bevindingen van het onderzoek aan de gemeente Raalte toegezonden. Diagonaal over het gedetecteerde gebied liggen 5 gasleidingen van de Gasunie. Deze gasleidingen lopen precies over de vermoedelijke oorspronkelijke crashsite. Dit zorgt voor een enorme verstoring in de scan. Eventuele verstoringen door vliegtuigwrakken vallen daarbinnen niet op. Er is contact geweest met de Gasunie over de bundel die daar ligt (en de aanleg daarvan in de jaren 60 en de laatste werkzaamheden in 2009). Destijds is er nooit wat aangetroffen in de bodem. Zowel tijdens historisch vooronderzoek als tijdens de werkzaamheden niet. De bundels liggen tot 5 meter, en het is volgens het Ministerie van Defensie onwaarschijnlijk dat wrakstukken nog dieper zouden liggen. Op historische luchtfoto's is een inslagkrater te ontdekken. Ook in en rondom deze krater zijn er geen significante uitslagen gemeten. Dit wijst erop dat er geen grote objecten met (Ferro)metalen in de grond liggen, dat neemt niet weg dat er mogelijk wel onderdelen liggen anders dan (Ferro)metalen. Op basis van deze uitslagen ziet het Ministerie van Defensie geen aanleiding om verder te gaan met het onderzoek naar de Lancaster bommenwerper.

VERVOLG

Afgaand op de expertise van Defensie in dit soort situaties en de conclusie van het bodemonderzoek ziet het college geen aanleiding voor verder onderzoek naar de Lancaster. Door dit programma ontstond er weer hoop voor de nabestaanden dat er duidelijkheid zou komen over het lot van de twee vermiste bemanningsleden. Het college had gehoopt dat het onderzoek had geleid tot andere resultaten.

COMMUNICATIE

De nabestaanden zijn geïnformeerd via de Nederlandse contactpersoon van de gemeente.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema